

Από τον ένα κόσμο στον άλλον: Το ότι ο κινηματογράφος είναι μια μαγική τέχνη που μπορεί να μεταφέρει τον θεατή του παντού (σαν βλέμμα) στο χώρο και στο χρόνο, είτε πρόκειται για ταινίες καθαρής δράσης είτε πρόκειται για ταινίες με κοινωνικό περιεχόμενο, είναι πλέον ένα δεδομένο τεχνικό και τεχνητό. Το δύσκολο είναι κάθε φορά να συλλάβει ή να επινοήσει μυθοπλαστικά τέτοιου είδους περάσματα –από τον ένα κόσμο στον άλλον–, οροθετώντας τις δικές του μικρές αφηγήσεις στον ορίζοντα των μεγάλων ιστορικών αφηγήσεων της εποχής μας (π.χ. Πτώση του Τείχους του Βερολίνου, Λαθρομετανάστευση και Πρόσφυγες) και να τις εξανθρωπίσει. Όπως συμβαίνει με δύο ταινίες αυτού του μήνα, το *Goodbye Lenin!* του Βόλφγκανγκ Μπέκερ και το *Στα σύνορα του κόσμου* (In this world) του Μάικλ Γουίντερμποτομ. Όπου στην πρώτη επιστρέφουμε στο 1989 και μετά την πτώση του Τείχους στο Βερολίνο, όπου μια ανατολικογερμανίδα που βρισκόταν σε κώμα δεν πρέπει να μάθει τη μεγάλη αλλαγή για να μη ραγίσει η καρδιά της. Έτσι ο γιος της αναγκάζεται να σκηνοθετήσει μια εικονική πραγματικότητα με παλιά υλικά, διαπράττοντας μια μικρή απάτη, από αγάπη, που λειτουργεί σαν μια αντεστραμμένη μικρογραφία και παρωδία εκείνης της μεγάλης απάτης του καθεστώτος που κατέρρευσε. Ενώ στη δεύτερη ταινία θα βρεθούμε στην άληη άκρη του κόσμου, κυριολεκτικά και μεταφορικά, σ' έναν προσφυγικό καταυλισμό του Πακιστάν. Για να παρακολουθήσουμε το οδοιπορικό της λαθραίας μεταναστεύσης δύο νεαρών αφγανών, με οδηγό τον αρχαίο «Δρόμο του Μεταξιού» (με σταθμούς στο Ιράν, Κουρδιστάν, Τουρκία, Ιταλία, Γαλλία) και τελικό προορισμό το Λονδίνο. Ένα μακρύ, οδυνηρό και επικίνδυνο πέρασμα από τον ένα κόσμο στον άλλον που μπορεί να είναι σκηνοθετημένο και τα πρόσωπα ρόλοι (με ανθρώπινο πρόσωπο) αληθιά αυτά που καταγράφει και αφηγείται η ταινία συμβαίνουν αληθινά, σε χιλιάδες ανθρώπους, καθημερινά.

του Σωτήρη Ζήκου

ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ
ΟΛΥΜΠΙΟΝ
ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003 ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 132
ΧΟΡΗΓΟΣ
RENAULT

ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΜΗΝΑ

- 2** CineNews απ' όλον τον κόσμο και οι παιδικές προβολές του Οκτωβρίου
- 3** Ο διευθυντής του Φεστιβάλ του Τορόντο μιλά στα **Φεστιβάλ του κόσμου:**
- 4** Σε **πρώτη προβολή:** Το *άνθος του κακού* του Κλοντ Σαμπρόλ, *Στα σύνορα του κόσμου* του Μάικλ Γουίντερμποτομ, *Ιστορίες της κουζίνας* του Μπεντ Χάμερ και η ελληνική *Οι γενναίοι της Σαμοθράκης*
- 5** *Goodbye Lenin!*, μια γερμανική κωμωδία και το **Πρόσωπο του μήνα**, ο σκηνοθέτης Βόλφγκανγκ Μπέκερ
- 6** *Dogville:* Η Αμερική πάνω σε μια κινωλία στο **Planet Cinema** και Από το Φεστιβάλ της Βενετίας στις **Εικόνες & Ιστορίες**
- 7** Εβδομάδα Ingmar Bergman στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ και CINEMATOMANIA: Οι ελληνικοί μύθοι στον παγκόσμιο κινηματογράφο

GOODBYE LENIN IN THIS WORLD

Hollywood's greatest years

Αν το κρασί έχει τις χρυσές χρονιές του, το ίδιο συμβαίνει και με το Χόλιγουντ. Σύμφωνα με ιντερνετικό γκάλοπ της εταιρίας δημοσκοπήσεων YouGov (στο οποίο συμμετείχαν 2000 γευσιγνώστες σινεφίλ), η καλύτερη χρονιά στην ιστορία του Χόλιγουντ σινεμά ήταν το 1939, το οποίο έδωσε ταινίες όπως *Ο μάγος του Οζ*, *Όσα παίρνει ο άνεμος* και *Ανεμοδαρμένα Ψηφίδια*. Τη δεύτερη θέση κατέλαβε το 1974 με ταινίες όπως *Ο Νονός* *№2*, *Τσάινατάουν*, *Φάκελος Οντέσα* και *Ο ωραίος Γκάτσμπι*. Στην πρώτη πεντάδα πηλασάρισαν ακόμα οι χρονιές: 1946 (*Μια υπέροχη ζωή*, *Πάθος και Αίμα*, *Ο ταχυδρόμος χτυπάει πάντα δύο φορές*), 1941 (*Πολίτης Κέιν*) ενώ στην 5η θέση ισοβάθμισαν το 1957 (*Η γέφυρα του ποταμού Κβέι*, *Ζορρό*, *Sayonara*) και το 1971 (*Το κουρδιστό πορτοκάλι*, *Η τελευταία παράσταση*, *Ο άνθρωπος από τη Γαλλία*).

Άλλος για τριλογία;

Τη δική του κινηματογραφική τριλογία έχει οραματιστεί και ο βετεράνος Γάλλος σκηνοθέτης Κλωντ Λεβούζ. Το πρότζεκτ το οποίο ξεκινάει αυτό το μήνα έχει τίτλο *Το ανθρώπινο γένος* και περιλαμβάνει τις ταινίες: *Οι Παριζιάνοι*, μια απάνθρωπη κωμωδία το οποίο θα είναι ένα κορυφαίο φιλμ για την γαλλική πρωτεύουσα, *Το μπουλβάρ*, η ευτυχία, είναι καλύτερα από τη ζωή το οποίο θα αποτίει φόρο τιμής στο βιντζίβ, ενώ το τελευταίο μέρος αφορά στην αφήγηση της ιστορίας του κόσμου από τη γέννηση του Χριστού έως τον πόλεμο από το 1914 έως το 1918.

Επαναστάτης με καθάρα

Ο Πολ Γκρίνγκρας της *Ματωμένης Κυριακής* έχει στα σκαριά την επόμενη ταινία του, η οποία αφηγείται τις τελευταίες μέρες του Τζίμι Χέντρικς, λίγο πριν το θάνατό του το 1970. Τίτλος του πρότζεκτ: *Cross Town Traffic*. Παράμένει άγνωστο ακόμα ποιος θα ερμηνεύσει το θρυλικό κιθαρίστα και τραγουδιστή της ροκ.

Closer Julia!

Η Τζούλια Ρόμπερτς θα αντικαταστήσει την Κέιτ Μπλάνσετ (η οποία αποχωρεί από το πρότζεκτ λόγω της δεύτερης εγκυμοσύνης της) στην κινηματογραφική βερσιόν της μεγάλης θεατρικής επιτυχίας του Πάτρικ Μάρμπερ *Closer*. Τη σκηνοθεσία έχει αναλάβει ο Μάικλ Νικόλς και το καστ συμπληρώνουν οι Τζουντ Λο, Νάταλι Πόρτμαν και Κλάιβ Όουεν ο οποίος πρωταγωνιστούσε και στο θεατρικό ανέβασμα. Η πα-

Ο Μάγος του Οζ

ραγωγή αφέθηκε στους Σκοτ Ρούντιν και Ρόμπερτ Φοξ, υπεύθυνους για τη σκηνητική επιτυχία του έργου σε Λονδίνο και Νέα Υόρκη.

Η Ελλάδα είναι της μόδας

Έχουμε και λέμε: *Μεγαλέξανδρος* του Λούρμαν και του Όλιβερ Στόουν, *Τροία* από τον Βόλφγκανγκ Πήτερσεν, *Οδύσσεια* από τον Νηλ Τζόρνταν, κάτι ακούστηκε και Άρη Βελουχιώτη από τη «Miramax»... οπότε τι άλλο από ελληνική ιστορία και μυθολογία μένει για να ερωτευτεί μαζί τους το Χόλιγουντ; Οι θεοί του Ολύμπου, οι οποίοι πέρασαν στην πένα του σεναριογράφου Μάικλ Φρανς (*Hulk*) και μεταμορφώθηκαν σε μια ιστορία ενηλικίωσης όπου οι έφηβοι χαρακτήρες του στόρι θα είναι μελλοιτικοί Έλληνες θεοί. Οι κεντρικοί ήρωες απαντούν στα ονόματα Ζεύς, Άδης και Ποσειδώνας και στην αρχή της ταινίας τους συναντάμε ως κοινούς βνητούς που μόλις έχουν μάθει τη μοίρα που τους περιμένει, η οποία θα είναι να πολεμήσουν τους Τίτάνες, μεταξύ αυτών και τον Εωσφόρο. «Είναι μια ιδέα που κανένας δεν έχει εξερευνήσει, το ποια είναι η καταγωγή των θεών» δήλωσε ο παραγωγός Γκάρι Φόστερ της «New Line Pictures» στο περιοδικό «Variety», υποσχόμενος «μια πολυδάπανη παραγωγή με φανταστικές στιγμές».

«Σκρούμπολ» Κλούνεϊ

Μπορεί το mainstream κοινό να «ηλήθωσε» τον Τζορτζ Κλούνεϊ γυρίζοντας την πλάτη στο σκηνοθετικό ντεμπούτο του *Εξομολογήσεις ενός επικίνδυνου μυαλού* και στο φιλόδοξο ριμέικ του *Solaris*, όμως ο

διάσημος ηθοποιός δεν το βάζει κάτω. Μαζί με τον συντάιρο του στην παραγωγή ταινιών Στήβεν Σόντερμπεργκ ετοιμάζει το καινούριο του πρότζεκτ, το *Leatherheads*, μια σκρούμπολ κωμωδία του 1920 για τις ρίζες του αμερικάνικου ποδοσφαίρου. Ο Κλούνεϊ θα σκηνοθετήσει το φιλμ αντλώντας την έμπνευση του όπως δήλωσε από τους κορυφαίους του είδους: «Πρέπει να δείξω περισσότερη προσοχή στην απλότητα του Ερνστ Λιούμπιτς και του Χάουαρντ Χωκς. Αυτή είναι που κάνει αυτές τις κωμωδίες να λειτουργούν».

Αγκαλιά με το τέρας...

... θα βρεθεί η Ναόμι Γουάιτ στο ριμέικ του *Κινγκ Κονγκ* από τον Πήτερ Τζάκσον. Ο Νεοζηλανδός σκηνοθέτης του *Αρχοντα των Δαχτυλιδιών* το παιδεύει εννέα ολόκληρα χρόνια να στήσει το πρότζεκτ και από ότι φαίνεται η υπομονή και επιμονή του θα ανταμειφθεί μέσα στο 2004.

Ημερολόγιο από ρούμι

Μετά το *Φόβος και Παράνοια στο Λας Βέγκας*, ο Τζόνι Ντεπ και ο Μπενίσιο Ντελ Τόρο θα ξανασυναντηθούν στο πλκάτο για την κινηματογραφική μεταφορά ενός ακόμα βιβλίου του Χάντερ Σ. Τόμσον, με τίτλο *The Rum Diary*. Το βιβλίο που θεωρείται ως το «χαμένο μυθιστόρημα» του διάσημου δημοσιογράφου και συγγραφέα, το οποίο γράφτηκε το 1959 όταν ο Χάντερ ήταν 22 ετών. Το ημιαυτοβιογραφικό στόρι αναφέρεται στις περιπέτειες ενός ελπιδοφόρου Νεοϋορκέζου συγγραφέα που αναλαμβάνει μια αδιέξοδη δουλειά στην εφημερίδα «San Juan Daily News» του Πουέρτο Ρίκο και χαρτογραφεί την μάχη του χαρακτήρα με το αλκοόλ και τις συναντήσεις του με τους ντόπιους. Ο Ντεπ θα επαναλάβει τον ρόλο του Πολ Κερν – το alter ego του συγγραφέα – ενώ ο Ντελ Τόρο θα εμφανιστεί σε ένα δεύτερο ρόλο, κρατώντας τη σκηνοθεσία όμως της ταινίας. Μαζί τους εμφανίζονται ο Τζος Χάρντντ και ο Νικ Νόλτε.

Εγώ και ο Μαντέλα

Ο Μόργκαν Φρήμαν θα υποδυθεί τελικά τον Νέλσον Μαντέλα στην κινηματογραφική μεταφορά της αυτοβιογραφίας του ηγέτη του αντι-απαρτχάιντ με τίτλο *Ένας μακρύς δρόμος προς την ελευθερία*, υπό τις σκηνοθετικές οδηγίες του Σεκάρ Καπούρ (*Ελίζαμπεθ*). Άλλωστε εκτός από τη χάρη (και την ομοιότητα) έχει το όνομα (Freeman).

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Το βιβλίο της ζούγκλας 2

Ένα σίκουελ, τριανταπέντε χρόνια μετά, της κλασικής ταινίας *Το βιβλίο της ζούγκλας*, την τελευταία που επέβλεψε προσωπικά ο ίδιος ο Γουόλτ Ντίσνεϊ. Με τους βασικούς ήρωες, το Μόγλην, τον αρκούδο Μπαλού και τον πάνθηρα Μπαγκίρα. Η ταινία επαναλαμβάνει τα ίδια μοτίβα της περιπέτειας στη ζούγκλα, εισάγοντας μια προσχηματική νέα πλοκή, με σκοπό να απλοποιήσει και να «εκσυγχρονίσει» την ιστορία του Μόγλην, απευθυνόμενη σε μικρότερες ηλικίες. Εξ' ου και κυκλοφορεί στην Ελλάδα μόνο μεταγλωττισμένη.

Κυριακή 19 Οκτωβρίου, ώρα 12:00

Ο ποντικομικρούλης 2

Ο ποντικομικρούλης Στιούαρτ επιστρέφει μαζί με την ανθρώπινη οικογένειά του για να ζήσει νέες περιπέτειες. Αυτή τη φορά ο Στιούαρτ θα ταξιδέψει στη Νέα Υόρκη για να σώσει την καινούργια φτερωτή του φίλη Μάργκαλο από τα νύχια του μοχθηρού γερακιού και πρώην φίλου της Φάλκον. Η κορυφαία σκηνή της ταινίας είναι μια αερομαχία ανάμεσα στον Φάλκον και τον Στιούαρτ, που οδηγεί ένα μικροσκοπικό αεροπλάνο, θέλοντας να σώσει την αγαπημένη του Μάργκαλο που είναι παγιδευμένη σε έναν ουρανοξύστη.

Κυριακή 26 Οκτωβρίου, ώρα 12:00

ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 132 • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2003

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΗΣ ΖΗΚΟΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΑΙΤΣΗΣ, ΘΩΜΑΣ ΑΙΝΑΡΑΣ,
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΜΠΑΣ, ΤΖΕΝΗ ΠΑΥΛΙΔΟΥ, ΝΟΤΗΣ ΦΟΡΣΟΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 378 400

e-mail: info@filmfestival.gr

www.filmfestival.gr

EUROPA CINEMAS

Για παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες, προτάσεις για το Φεστιβάλ Κινηματογράφου και το Πρώτο Πλάνο, στείλτε το mail σας στη διεύθυνση

newsletter@filmfestival.gr

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΠΛΟ: 6,50€ • CINEKARTAF: 5,30€

Κάθε Πέμπτη γενική είσοδος 5,30€

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ - ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΠΛΟ: 5€ • CINEKARTAF: 4€

ΣΙΝΕΑΚ: 3€ • ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: 3€

Για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και επιβεβαίωση της ημέρας και ώρας προβολής των ταινιών, τηλεφωνείτε στο 2310 378 404.

ΧΟΡΗΓΟΣ 43°

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

Ταινίες για διαφορετικές ομάδες θεατών

Τα Φεστιβάλ του Κόσμου συναντούν το διευθυντή του Φεστιβάλ του Τορόντο, *Pierce Handling*

τα φεστιβάλ
του κόσμου

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιτίσης
tsigaras@otenet.gr

Που μπορεί να βαδίζει η σκέψη του διοργανωτή ενός καλλιτεχνικού γεγονότος; Μάλλον στην ικανοποίηση του κοινού. Η πετυχημένη συνταγή που χρησιμοποιεί ο Πίρς Χάντλινγκ φροντίζει για την ικανοποίηση των πολλών κι έτσι δίνει φωνή στον παγκόσμιο κινηματογράφο στη Βόρεια Αμερική. Ο αριθμός των θεατών φτάνει τους 250000. Ο Πίρς Χάντλινγκ θα ήθελε να σκηνοθετήσει ταινίες αλλά: «... δεν ξέρω τώρα αν θα μπορούσα να κάνω κάτι τέτοιο. Βλέπεις τόσες πολλές κακές ταινίες και λες στον εαυτό σου ότι θα μπορούσες να τα καταφέρεις καλύτερα.»

Τι κάνατε στο παρελθόν, πριν αναλάβετε τη διεύθυνση του Φεστιβάλ του Τορόντο;

Το παρελθόν μου είναι ακαδημαϊκό. Δίδασκα στο Canadian Film Institute, το οποίο είναι πολιτιστικό ινστιτούτο. Ασχολήθηκα με τη συγγραφή βιβλίων σχετικά με την κριτική ταινιών και δίδασκα στο πανεπιστήμιο Καναδέζικο κινηματογράφου, ο οποίος είναι η ειδικότητα και το πάθος μου. Ύστερα ασχολήθηκα με τον προγραμματισμό ταινιών.

Έγραφα επίσης για περιοδικά μηνιαία αλλά ποτέ δεν υπήρξα δημοσιογράφος.

Μου αρέσει το γεγονός πως το Φεστιβάλ δεν έχει διαγωνιστικό χαρακτήρα. Ποιά είναι η φιλοσοφία σας πάνω σε αυτό;

Όταν οι ιδρυτές του φεστιβάλ κοιτάξαν τα υπόλοιπα φεστιβάλ κινηματογράφου στον κόσμο διερωτήθηκαν γιατί να υιοθετήσουν την πολιτική των βραβείων που δίνονταν στις ταινίες και την ύπαρξη μιας κριτικής επιτροπής αποτελούμενη από 7 άτομα, τα οποία και επέλεγαν τις ταινίες που βραβεύονταν. Πίστευαν ότι η πολιτική εμπλεκόταν σε ένα μεγάλο βαθμό σε όλα τα φεστιβάλ κινηματογράφου με διαγωνιστικό χαρακτήρα. Ήθελαν λοιπόν η κριτική επιτροπή στο Φεστιβάλ του Τορόντο να είναι το κοινό και το πιο σημαντικό βραβείο να το δίνει το ίδιο το κοινό. Προτίμησαν δηλαδή να δώσουν στο κοινό την ευκαιρία να νιώσει ότι συμμετέχει στο φεστιβάλ και προπάντος, το φεστιβάλ να ανήκει στο κοινό αυτό. Προσωπικά συμφωνώ απόλυτα με αυτή τη φιλοσοφία και πιστεύω ότι στην πράξη πήγε πολύ καλά. Όταν ήρθα την πρώτη χρονιά ως μέλος του κοινού αυτού, νιώθαμε όλοι μαζί ότι το φεστιβάλ μας ανήκει.

Το κοινό έδινε τα βραβεία στις πιο δημοφιλείς ταινίες και κανείς δεν μπορούσε να αμφισβητήσει τις ταινίες αυτές, όπως συνέβαινε με ταινίες που βράβευε η κριτική επιτροπή. Επίσης η ατμόσφαιρα στο φεστιβάλ είναι πιο καθαρή επειδή οι σκηνοθέτες δεν συναγωνίζονται μεταξύ τους. Το φεστιβάλ του Τορόντο ήθελε να είναι το φεστιβάλ των φεστιβάλ, όπου υπάρχει η ελευθερία να διαλέγεις τις καλύτερες ταινίες χωρίς ταυτόχρονα να υπακούς στους καθιερωμένους κανονισμούς.

Είπατε ότι το φεστιβάλ του Τορόντο ξεκίνησε ως το φεστιβάλ των φεστιβάλ. Τώρα δηλαδή έχει αλλάξει κατεύθυνση;

Έχει ήδη αλλάξει γιατί εδώ και μια δεκαετία έχει μετονομαστεί σε Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου. Το φεστιβάλ των φεστιβάλ σημαίνει ότι πηγαίνεις σε άλλα φεστιβάλ και διαλέγεις τις καλύτερες ταινίες, όμως στο πέρασμα των χρόνων το φεστιβάλ του Τορόντο είχε τις δικές του προεπιλεγμένες, άρα και έπαψε να είναι το φεστιβάλ των φεστιβάλ. Ακόμη και τώρα όμως προβάλλονται ταινίες από τα φεστιβάλ του Ρότερνταμ, του Βερολίνου και των Κανών, ταυτόχρονα έχουμε πολλές προεπιλεγμένες ταινιών απ' όλο τον κόσμο. Η πολιτική που ακολουθείται είναι πολύ ελαστική και κάνουμε αυτό που θέλουμε πάντα. Πολλοί είναι αυτοί που θέλουν οι ταινίες τους να παιχτούν για πρώτη φορά στο Τορόντο, χωρίς εμείς να τους το ζητάμε. Στα φεστιβάλ Βενετίας και Κανών θέλουν για παράδειγμα παγκόσμιες προεπιλεγμένες υποχρεωτικά, εμείς εδώ δεν επιμένουμε σε αυτό, αλλά θέλουμε ταινίες ενός παγκόσμιου κινηματογράφου, είτε προβάλλονται σε άλλα φεστιβάλ είτε όχι.

Στο φεστιβάλ υπάρχουν διάφορες θεματικές ενότητες ταινιών, όπως «Σύγχρονος Παγκόσμιος Κινηματογράφος», «Παγκόσμιες Προεπιλεγμένες», «Όψεις» και διάφορες άλλες. Αυτά

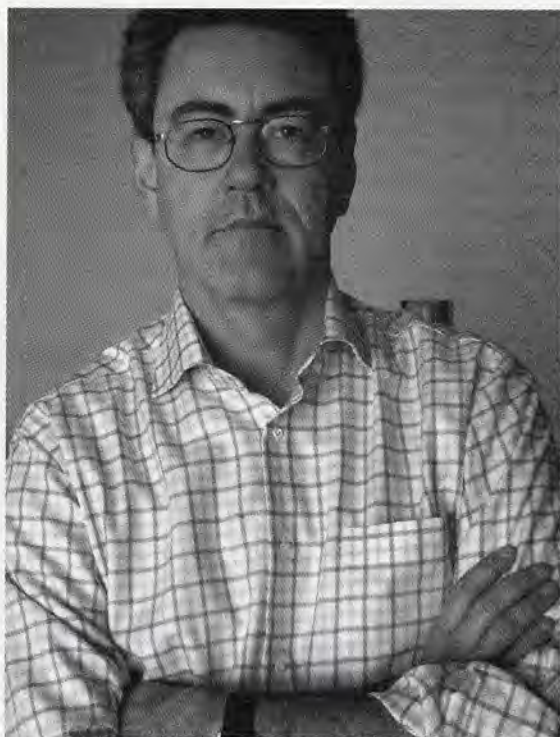
συμβαίνει για να βοηθήσετε τους θεατές στις επιλογές τους;

Όχι μονάχα τους θεατές αλλά και τον Τύπο για να είναι ειλικρινής. Στο πρόγραμμα υπάρχουν περισσότερες από 200 ταινίες και είναι δύσκολο για το κοινό και τον τύπο να επιλέξει ποιες θα δει. Όταν ξεκινήσαμε ένα νέο τμήμα στο φεστιβάλ αυτό της Αφρικής πριν από 9 χρόνια περίπου ήταν φυσιολογικό να το προσέξει το κοινό όπως και η παγκόσμια βιομηχανία του κινηματογράφου. Περισσότερο ενδιαφέρθηκε για το τμήμα αυτό ο Τύπος, ο οποίος δε θα νοιαζόταν και πολύ για τις αφρικάνικες ταινίες αν αυτές συμπεριλαμβανόταν γενικά στο πρόγραμμα. Όταν έχεις στο πρόγραμμά σου ένα τμήμα, το οποίο επιμελείται ένας άνθρωπος τότε αποσπάς την προσοχή πιο εύκολα.

Εσείς προσωπικά ποιά κριτήρια ακολουθείτε για την επιλογή μιας ταινίας. Ποιά τα κριτήρια των συνεργατών σας υπευθύνων του προγράμματος;

Όπως παρατηρήσατε το πρόγραμμα του φεστιβάλ είναι πολύ μεγάλο και υπάρχουν 15 υπεύθυνοι προγραμμάτων, οι οποίοι είναι απόλυτα ελεύθεροι να επιλέξουν ταινίες και να τις φέρουν στο Φεστιβάλ. Εγώ βλέπω τις μισές από τις ταινίες του Φεστιβάλ και θέλω οι υπεύθυνοι προγράμματος να ταξιδεύουν σε μέρη που δεν πηγαίνω, να βλέπουν ταινίες και να τις επιλέγουν χωρίς κανένα περιορισμό. Η ποικιλία στο πρόγραμμα προέρχεται από τις 15 διαφορετικές οπτικές γωνίες για το τι σημαίνει ο σύγχρονος κινηματογράφος. Αυτό είναι πολύ υγιές. Υπάρχουν σίγουρα στο πρόγραμμα ταινίες που δε μου αρέσουν και δε θα τις διάλεγα ποτέ, όμως για την κάθε ταινία υπάρχει και το κατάλληλο κοινό. Το κριτήριο λοιπόν είναι αυτό που θεωρεί σημαντικό ο κάθε υπεύθυνος και ταιριάζει στη δική του τοποθέτηση απέναντι στα πράγματα. Όλοι ψάχνουν να βρουν το μοναδικό και το ιδιαίτερο για το πρόγραμμά τους, αυτό που είναι πραγματικά ενδιαφέρον σε συναισθηματικό και πνευματικό επίπεδο.

“Το Τορόντο είναι μια πόλη που έχει πανσπερμία φυλών και είναι πολύ μοντέρνα. Υπάρχει μεγάλος αριθμός πανεπιστημίων άρα και πολλή νεολαία, υπάρχει ένα μεγάλο κοινό με ποικίλες απαιτήσεις και διαφορετικές ηλικίες. Πρέπει να φτιάξεις πρόγραμμα για τον καθηγητή, τον σινεφίλ και το γενικό κοινό που βλέπει 5 ταινίες τον χρόνο και το ενδιαφέρει ο διάσημος ηθοποιός και η χολιγουντιανή αμερικάνικη υπερπαραγωγή. Ένα φεστιβάλ δεν απευθύνεται μονάχα σε μια μερίδα ανθρώπων αλλά σε όλον τον κόσμο μιας πόλης. Το Φεστιβάλ είναι πολύ πετυχημένο από πλευράς ανταπόκρισης του κοινού. Όλα σχεδόν τα εισιτήρια προπωλούνται.”

Ο ορίζοντας επομένως είναι πολυποικίλος και υπάρχει μια σύνθετη πολυπλοκότητα στα πράγματα.

Το Φεστιβάλ του Τορόντο είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο αναφορικά με τον αριθμό ταινιών που προβάλλονται. Νομίζω ότι και τα φεστιβάλ του Βερολίνου και του Μόντρεαλ είναι εξίσου μεγάλα. Η αλήθεια είναι ότι έρχονται άνθρωποι του Τύπου και της κινηματογραφικής βιομηχανίας και μου υποδεικνύουν ότι θα έπρεπε ίσως να μειώσω τον αριθμό των ταινιών που δείχνονται. Πράγματι δε μπορείς να δεις και τις 250 ταινίες του προγράμματος, ίσως να κατορθώσεις να παρακολουθήσεις τις 50 από αυτές.

Το να οργανώσεις ένα φεστιβάλ κινηματογράφου προϋποθέτει διπλωματία; Σίγουρα προϋποθέτει διπλωματία, γιατί κάθε χρόνο συνεργάζεσαι με τις ίδιες εταιρίες και τους ίδιους σκηνοθέτες. Βλέπουμε ως φεστιβάλ γύρω στις 3000 ταινίες από τις οποίες επιλέγουμε στο τέλος μόνο τις 250. Αυτό σημαί-

νει πολύ διπλωματία γιατί επιδιώκεις να έρχεται η εταιρία και ο σκηνοθέτης και να σου δείχνουν την τελευταία τους δουλειά πάντα. Η βιομηχανία του κινηματογράφου είναι μια πολύ «ευαίσθητη» βιομηχανία και γι' αυτό όταν θεωρείς ότι μια ταινία δεν είναι καλή πρέπει να προσέξεις για το πως θα μιλήσεις στον σκηνοθέτη, διότι πολλοί είναι οι σκηνοθέτες που δεν τα πηγαίνουν καλά με την κριτική. Όταν χτίζεις σχέσεις με τους ανθρώπους, οφείλεις να γνωρίζεις καλά από διπλωματία και να είσαι πολύ προσεκτικός. Η βιομηχανία του κινηματογράφου βασίζεται πάνω στις διαπροσωπικές σχέσεις. Θέλεις ουσιαστικά από τους σκηνοθέτες να σου δώσουν κάτι τζάμπα κι εσύ αυτό που μπορείς να τους προσφέρεις είναι πολύ μεγάλη δημοσιότητα. Όταν βρίσκεσαι στη θέση ενός διευθυντή διεθνούς φεστιβάλ δεν ενδείκνυται να έχεις εχθρούς γιατί τότε θα στραφούν σε άλλα φεστιβάλ, κάτι που δε σε συμφέρει καθόλου.

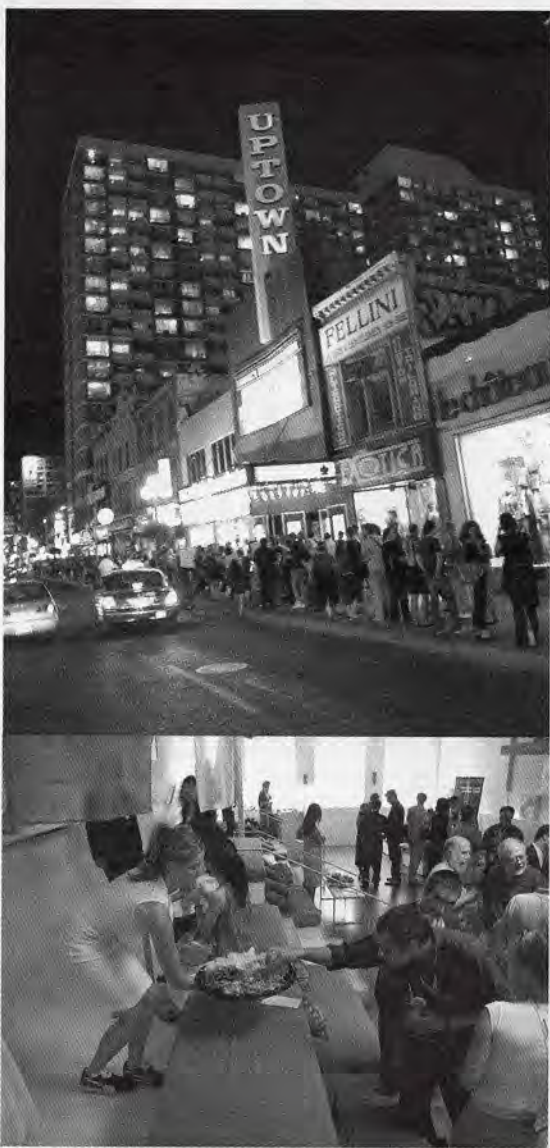
Παρατήρησα ότι υπάρχουν πολλοί εθελοντές στο φεστιβάλ και πως η οικονομική στήριξη του είναι περισσότερο ιδιωτική, παρά κρατική υπόθεση.

Ας ξεκινήσουμε πρώτα με τους εθελοντές και το ρόλο τους. Υπάρχει μια παράδοση στον εθελοντισμό στη Βόρεια Αμερική. Δεν θα μπορούσαμε να οργανώσουμε φεστιβάλ χωρίς εθελοντές. Επίσης είναι ένας άληθος τρόπος για να προτρέψεις το κοινό να συμμετέχει σ' ένα φεστιβάλ. Συμμετέχουν σε ένα γεγονός που διαρκεί πολύ λίγο αλλά η συμβολή τους είναι πολύ σημαντική και η βοήθειά τους ανεκτίμητη. Οι Ολυμπιακοί αγώνες ας πούμε γίνονται με τη βοήθεια εθελοντών επίσης. Θα ήταν πολύ δύσκολο για μας να τους πληρώσουμε γιατί δεν υπάρχουν χρήματα. Οι εθελοντές νιώθουν περίφανοι που ασχολούνται με το Φεστιβάλ και τους αρέσει πολύ. Γνωρίζουν τους σκηνοθέτες, τους stars και είναι ενθουσιασμένοι με το γεγονός.

Η δομή του Φεστιβάλ από την άλλη μεριά έχει να κάνει με έναν ανεξάρτητο μη κερδοσκοπικό οργανισμό. Είμαστε τελείως ανεξάρτητοι από την κυβέρνηση, το φεστιβάλ επιδοτείται με ένα 15% από το κράτος. Το υπόλοιπο ποσό καλύπτεται από την πώληση εισιτηρίων και την ιδιωτική χορηγία. Πολλοί εκπρόσωποι ευρωπαϊκών φεστιβάλ έρχονται σε εμάς και ζητούν συμβουλές σχετικά με την οικονομική διαχείριση ενός φεστιβάλ κινηματογράφου και την εύρεση οικονομικών πόρων.

Ίσως είναι ευκολότερη για σας η εύρεση χρημάτων επειδή έχετε πολλούς χολιγουντιανές παραγωγές στο πρόγραμμά σας;

Όχι δεν λειτουργεί μ' αυτόν τον τρόπο το φεστιβάλ. Από τα πρώτα χρόνια του φεστιβάλ υπήρξαν εταιρίες που ενδιαφέρθηκαν, γιατί θεωρήσαν ότι ωφείλει την πόλη του Τορόντο αλλά και τα ίδια τα προϊόντα που αυτές παρήγαγαν. Με το πέρασμα του χρόνου κατάλαβαν ότι το κοινό του φεστιβάλ είναι και το πιο ιδανικό κοινό για τους ίδιους. Είναι ένα ζωντανό νεανικό κοινό με άποψη, το οποίο θέλει να διασκεδάσει κι έχει επίσης έναν καταναλωτικό προσανατολισμό.

Το άνθος του κακού La fleur du mal

Σκηνοθεσία: Κλοντ Σαμπρόλ. **Σενάριο:** Κλοντ Σαμπρόλ, Καρολίν Ελιασέφ, Λουίς Λ. Λάμπρικς. **Φωτογραφία:** Εντουάρντο Σέρα. **Μοντάζ:** Μονίκ Φαρδούλις. **Ηθοποιοί:** Ναταλί Μπεϊ, Μπενουά Μαζιμέλ, Σουζάν Φλον, Μπερνάρ Λεκόκ. **Διάρκεια:** 104'

Με το μπωντνιερίκο οξύμωρο για τίτλο, τον Χίτσκοκ να χαμογελά από την κλειδαρότρυπα και το αμαρτωλό «μεγαλείο» της μπουρζουαζίας στο στόχαστρο, ο βετεράνος Σαμπρόλ βάζει γι' άλλη μια φορά μπροστά τη μηχανή της κοινωνικής ανάλυσης και όποιον πάρει ο κυνικός σαρκασμός του.

Οι ήρωες του είναι κι εδώ, όπως συνήθως, πρόσωπα της μεγαλοαστικής τάξης με παραγμένο παρελθόν. Στο *Άνθος του Κακού*, πρόκειται για την οικογένεια των Σαρπέν - Βασέρ, ευηπόλητα άτομα της επαρχίας του Μπορντό, με δεξιές πολιτικές πεποιθήσεις και ήτρες της ετικέτας. Όμως όπως κάθε μπουρζουάδικη φαμίλια, για τον Σαμπρόλ, όλοι έχουν κρυμμένους σκελετούς στη ντουλάπα τους. Οι αποκαλύψεις θα ξεκινήσουν με την άφιξη του γιου της οικογένειας στο πατρικό σπίτι για την προετοιμασία των επερχόμενων δημοτικών εκλογών, αφού η μαμά είναι η δήμαρχος της πόλης. Ανώνυμα γράμματα τα οποία «γνωρίζουν» πως η ηλικιωμένη θεία Λυν σκότωσε τον πατέρα της (έγκλημα για το οποίο αθωώθηκε), πίσω στα 1944, καταφθάνουν στην πόρτα. Και να ήταν αυτή η μόνη αμαρτία που απειλεί με έμφραγμα το μέλλον των Σαρπέν. Στο προεκλογικό διάστημα των δύο εβδομάδων, πολλὰ μυστικά θα βγουν στην φόρα, πολλὰ προσώπια θα πέσουν και πολλοί αθώοι θα δηλώσουν ένοχοι...

Προσφέροντας διαρκώς αινίγματα προς λύση στο θεατή και πυροδοτώντας την αίσθηση του αστυνομικού μυστηρίου, η ταινία ανατομεί και πάλι τα ήθη και τις συμπεριφορές της αστικής τάξης, βγάζοντας στην επιφάνεια την υποκρισία, τη γελοιότητα και τη διαφθορά που είναι εγγεγραμμένα στο DNA της. Εκτυλίσσοντας την ιστορία του μέσα από συνεχή φλασμπάκ ανάμεσα στο σήμερα και το παρελθόν, ποτίζοντας τα πλάνα του με τη μοναδική ειρωνική του ματιά και πετυχαίνοντας υπέροχες ερμηνείες απ' όλους τους ηθοποιούς του και ιδιαίτερα από τη μυθική θεατρίνα Σουζάν Φλον στο ρόλο της θείας Λιν, ο Σαμπρόλ επιστρέφει δριμύτερος στο κινηματογραφικό σασπένς που ξέρει να χειρίζεται με απaráμιλλη μασεστρία.

Τζένη Παυλίδου

Στα σύνορα του κόσμου In this world

Σκηνοθεσία: Μάικλ Γουίντερμποτομ. **Σενάριο:** Τόνι Γκρισόνι. **Φωτογραφία:** Μαρσέλ Ζισκίντ. **Μοντάζ:** Πίτερ Χριστέλις. **Ηθοποιοί:** Τζαμάλ Ουντίν Τοραμπί, Εναγιατολάχ, Χινταγιατολάχ, Τζαμάου, Γουακίλ Χαν. **Διάρκεια:** 88'

Τους δρόμους της προσφυγιάς και της μετανάστευσης χαρτογραφεί αυτή η βραβευμένη στο Φεστιβάλ Βερολίνου ταινία: από τις έρημους της Κεντρικής Ασίας οι δύο νεαροί ήρωες ταξιδεύουν προς έναν φανταστικό παράδεισο. Η πραγματικότητα όμως είναι πολύ διαφορετική. Φεβρουάριος, 2002. Πεσαβάρ, Πακιστάν. Σ' ένα από τα πολλὰ στρατόπεδα προσφύγων της περιοχής ζουν 53 χιλιάδες Αφγανοί. Ανάμεσα τους είναι ο 16χρονος Τζαμάλ που δουλεύει σε μια βιοτεχνία που κατασκευάζει τούβλα και ο μεγαλύτερος του ξάδελφος, ο Εναγιατολάχ, που πουλά hi-fi στην τοπική αγορά. Ένα μακρύ και παράνομο ταξίδι προς την Ευρώπη θα ξεκινήσουν οι δύο. Το κόμμι-στρο είναι και για τους δύο 20000 δολλάρια και η μεταφορά από Ξηράς, Ιράν, Κουρδιστάν, Τουρκία

και από εκεί δια θαλάσσης κλεισμένοι μέσα σ' ένα κοντέινερ το ταξίδι προς το Λονδίνο. Φορτηγά, λεωφορεία, φθηνά ξενοδοχεία όπου περιμένουν το επόμενο μέσο που θα τους μεταφέρει μερικές εκατοντάδες χιλιάδες πιο κοντά στην γη του ονείρου. Ο φόβος και η αγωνία. Επιλέγοντας την φόρμα της ταινιάς δρόμου ο Μάικλ Γουίντερμποτομ προσδίδει στην ταινία ένα ρεαλιστικό ύφος κάνοντας δύο καθοριστικές επιλογές: τους δύο κεντρικούς χαρακτήρες (που υποδύονται ερασιτέχνες) και το μέσο για την κινηματογράφηση (χρησιμοποιεί δηλαδή την ψηφιακή κάμερα στο χέρι). Μ' αυτή του την ταινία ο σκηνοθέτης επιστρέφει, μετά από το λαμπερό διάλειμμα του 24 Hour Party People, στην γκρίζα και εν πολλοίς αφανή πραγματικότητα: Μια βαθιά αίσθηση ανθρωπισμού διαποτίζει τις εικόνες. Επίκαιρη αναμφισβήτητη, η ταινία όμως διεκδικεί την προσοχή του θεατή και για ένα άλλο λόγο: καταγράφει εκ του σύνεγγυς τον απέλπιδο αγώνα του ανθρώπου για μια καλύτερη ζωή, την οδύσσεια του προς αναζήτηση ενός φιλόξενου τόπου, τον ξεριζωμό, τον χωρισμό του από φίλους και συγγενείς με σκοπό την επιβίωση.

Δημήτρης Μπάμπας

«Ήθελα να δημιουργήσω ένα κάπως παρθένο δάσος, όπου να υπάρχει μια πνιγηρή αίσθηση και που οι χαρακτήρες να είναι όπως τα ζώα μέσα σε αυτό το περιβάλλον ή όπως τα θουλούδια» **Κλοντ Σαμπρόλ, σκηνοθέτης**

La fleur du mal

Kitchen stories

«Ο ρόλος που παίζει η κουζίνα στις ζωές μας λέει πολλά για το ποιοί είμαστε. Καθώς ο άνδρας όλο και περισσότερο, αναλαμβάνει την μαγειρική, η κουζίνα ως χώρος εξελίσσεται, ανανεώνεται και αναβαθμίζεται, για να γίνει ένα σύμβολο status.»

Μπεντ Χάμερ, σκηνοθέτης

Ιστορίες της κουζίνας Kitchen stories

Σκηνοθεσία: Μπεντ Χάμερ. **Σενάριο:** Μπεντ Χάμερ, Γιόργκεν Μπέργκμαρκ. **Φωτογραφία:** Φίλιπ Όγκαρντ. **Μοντάζ:** Πολ Γκένγκνιμακ. **Ηθοποιοί:** Γιοακίμ Καλμάιερ, Τόμας Νόρστρομ, Μπγιόρν Φλόμπεργκ. **Διάρκεια:** 95' **Βραβείο Fipresci στο Διεθνές Φεστιβάλ του Τρόμσο, 2003**

Ποια σχέση μπορεί να έχει ο κινηματογράφος με τη μαγειρική; Ο Χίτσκοκ έλεγε ότι οι ταινίες είναι σαν τις φέτες ενός γλυκού. Κάποιοι σκηνοθέτες, όπως ο Τριφό, τον πίστεψαν και κατασκεύαζαν τις ταινίες τους ως μεγάλοι μετρ μίας εικονικής μαγειρικής. Οι ιστορίες της κουζίνας του νορβηγού Μπεντ Χάμερ είναι ένα μικρό σορμπε. Μια ατμοσφαιρική ταινία με μουντά χρώματα και υπόγειο χιούμορ αλληλά με πολύ καθαρή ματιά πάνω στο θέμα της. Τη δεκαετία του πενήντα οι Σουηδοί έκαναν κάποιες παρατηρήσεις για τη λειτουργία της μαγειρικής

στη ψυχική διάθεση των νοικοκυρών. Έτσι λοιπόν αποφάσισαν να συνεχίσουν την έρευνά τους στη Νορβηγία, αντικαθιστώντας αυτή τη φορά τις νοικοκυρές με εργένηδες που ζούσαν στην επαρχία. Βασική προϋπόθεση της έρευνας ήταν ο παρατηρητής να μην επικοινωνεί με τον άνθρωπο που παρατηρεί και ο χώρος παρατήρησης να είναι μόνο αυτός της κουζίνας.

Έτσι λοιπόν έχουμε τον Ισαάκ, ένα απλό, αρκετά μοναχικό, καθημερινό Νορβηγό, που δεν πολυσυμπαθεί τους Σουηδούς, να γίνεται αντικείμενο παρατήρησης ενός διανοούμενου καταγραφέα μιας πραγματικότητας που υποχρεωτικά περιορίζεται στο χώρο της κουζίνας. Σ' αυτή την ιδιότυπη σχέση -σαν ένα ριάλιτι όπου η τηλεοπτική κάμερα αντικαθίσταται από τη ματιά του σκηνοθέτη- οι δύο σύντομα ανατρέπονται και ο παρατηρητής μετατρέπεται σε παρατηρούμενο. Ο Ισαάκ ανοίγει μια τρύπα στο πάτωμα του δωματίου του για να βλέπει τον παρατηρητή του ο οποίος με τη σειρά του, ανεβασμέ-

Καλοκαίρι, 1974. Η στρατιωτική δικτατορία, μετά από μια επταετία, πνέει τα λοίσθια, η κατάρρευση της είναι προ των πυλών. Ο τουρκικός στρατός εισβάλλει στην Κύπρο, με πρόφαση το κουντικό πραξικόπημα που ανέτρεψε τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο. Η επίθεση θέτει σε κίνδυνο την υπόστασή της νήσου και οι ευθύνες της Ελλάδας ως προστάτης δύναμης είναι μεγάλες. Η πολεμική ατμόσφαιρα δίνει τον τόνο και Ελλάδα-Τουρκία βρίσκεται ένα βήμα πριν τον πόλεμο. Έτσι η κατάρρευση του καθεστώτος συμπίπτει με την γενική επιστρά-

«Μ' αρέσουν οι ταινίες δρόμου και έχοντας κάνει σε DV (ψηφιακό βίντεο) το 24 Hour Party People μου φάνηκε ότι αυτή η τεχνολογία συνδυαζόμενη μ' ένα πολύ μακρύ ταξίδι θα έδινε μια νέα οπτική στο είδος. Ανεβήκαμε σ' ένα φορτηγό στην Πεσαβάρ και κινηματογραφήσαμε τα πάντα μέχρι την Αγγλία. Κατά τη διάρκεια του καταγράψαμε το ταξίδι μ' ένα ύφος περισσότερο "παρατήρησης" απ' ό,τι θα ήταν αν χρησιμοποιούσαμε φιλμ.»

Μάικλ Γουίντερμποτομ, σκηνοθέτης

In this world

Οι γενναίοι της Σαμοθράκης

νος σε μια σκάλα, παρατηρεί τον Ισαάκ όταν αυτός βρί-

τευση που έχει κρηυχθεί.

Η αφήγηση εστιάζει σε μια ομάδα στρατιωτών που υπηρετούν εκείνη την εποχή την θητεία τους στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα. Ανήκουν όλοι σ' ένα λόχο ενός τάγματος «ανεπιθύμητων» (για το τότε καθεστώς). Η κήρυξη της επιστράτευσης και η διάχυτη πολεμική ατμόσφαιρα έχει τις επιπτώσεις και σ' αυτούς: διατάσσονται να πάνε στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης όπου επιβιβάζονται σ' ένα πλοίο με προορισμό της Κύπρου. Στέλνονται εκεί ως ενισχύσεις για να μετέχουν των μαχών. Όμως μια ξαφνική αλλαγή στα σχέδια θα αλλοιώσει τον προορισμό: από την Κύπρο θα βρεθούν στη Σαμοθράκη και θα παραμείνουν εκεί. Καθώς η κατάσταση σιγά-σιγά ομαλοποιείται, ο πόλεμος απομακρύνεται και νέοι κίνδυνοι εμφανίζονται στον ορίζοντα: ο έρωτας.

Ένας 19χρονος στρατιώτης, οι συνάδελφοί του, ο διοικητής, ο μοίραρχος, ένας καθόγερτος, ο δήμαρχος: μια ομάδα προσώπων τίθενται εν τω μέσω συγκλονιστικών και αναπάντεχων συμβάντων. Η Ελλάδα αλληλάζει και μαζί της αλληλίζουν όλοι.

Δημήτρης Μπάμπας

Οι γενναίοι της Σαμοθράκης

Σκηνοθεσία: Σταμάτης Τσαρουχάς. **Ηθοποιοί:** Δημήτρης Πιατάς, Ρένος Χαλαραμπίδης, Τάσος Παλαντζίδης.

Μια κωμωδία καταστάσεων που εστιάζει σε μια ομάδα χαρακτήρων που βιώνουν ένα δύσκολο απ' όλες τις πλευρές καλοκαίρι.

Goodbye Lenin!

Σκηνοθεσία: Βόλφγκανγκ Μπέκερ. **Σενάριο:** Βόλφγκανγκ Μπέκερ, Μπέρντ Λίχτενμπεργκ. **Φωτογραφία:** Μάρτιν Κούκουλα. **Μοντάζ:** Πίτερ Ρ. Άνταμ. **Ηθοποιοί:** Ντάνιελ Μπρούλ, Κατρίν Σας, Τσουλπάν Καμάτοβα. **Διάρκεια:** 121'

Υπάρχει «γερμανική κωμωδία»; Ναι, όσο υπάρχει και γιαπωνέζικο φιλμ νουάρ θα απαντούσαν κάποιοι ειρωνικά, πριν την αποκάλυψη του φετινού φεστιβάλ του Βερολίνου· το έζησαν και αστέιο οικογενειακό δράμα του Βόλφγκανγκ Μπέκερ (συνεργάτης και συνιδρυτής μαζί με τον Τομ Τίμπερ της εταιρίας X-Filmen) για την αναταραχή που έφερε στην καθημερινότητα των Ανατολικογερμανών η πτώση του Τείχους. Το αναπάντεχο όμως «success story» της ταινίας διεθνώς (βρα-

βείο καλύτερης ευρωπαϊκής ταινίας στη «Berlinale», οκτώ βραβεία της Γερμανικής Ακαδημίας Κινηματογράφου, περισσότερα από 40 εκατομμύρια δολάρια στο γερμανικό box office, παγκόσμια διανομή από την Warner Bros) απέδειξε πως χιούμορ και πολιτική σάτιρα μπορούν να συνυπάρξουν happy together, σε μια γερμανική low budget παραγωγή, από ένα «άγνωστο» σκηνοθέτη με βαθιά ανθρωποκεντρική ματιά. 1989, Ανατολικό Βερολίνο, λίγες μέρες πριν την πτώση του Τείχους. Η μητέρα του Άλφρεντ, δασκάλα στο επάγγελμα και αφοσιωμένη κομμουνίστρια, παθαίνει καρδιακή προσβολή βλέποντας το γιο της να συλλογίζεται σε αντικαθεστωτική πορεία, και πέφτει σε κόμα. Ένα θαύμα την επαναφέρει στη ζωή οκτώ μήνες μετά, όταν η Ιστορία έχει γυρίσει σελίδα και ένας νέος κόσμος – με έμβλημα την Coca Cola, τα Burger King και τα hi tech αυτοκίνητα – έχει σημάνει τον θρίαμβο του καπιταλισμού.

Γνωρίζοντας πως τα κοσμοϊστορικά νέα μπορεί να προκαλέσουν ανεπανόρθωτο σοκ στη μητέρα του, ο Άλφρεντ σκαρφίζεται μια επικίνδυνη διασάφηση παραγωγή: να αναπλάσει στα 79 τ.μ του σπιτιού τους μια χώρα που δεν υπάρχει πια, ώστε η μητέρα του να μην αντιληφθεί τις πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί. Οι τραγελαφικές καταστάσεις που αναδύονται από τους διαρκείς αυτοσαχεδιασμούς του νεαρού ήρωα στην προσπάθεια να κρατήσει ακίνητο το χρόνο ενώ γύρω όλα αλλοιάζουν θέτουν σε κίνηση τον κωμικό μοχλό της ιστορίας. Βασισμένο σε ένα εφευρετικό σενάριο, το οποίο αποτυπώνει με πιστότητα το πνεύμα της ανατολικογερμανικής κουλτούρας (ο σκηνοθέτης έκανε

εκτεταμένες έρευνες και συνεντεύξεις με νεαρούς ανατολικογερμανούς που είχαν την ηλικία του ήρωα όταν έπεσε το Τείχος) και στις εξαιρετικές ερμηνείες των πρωταγωνιστών του, ντυμένο με το γλυκά μελαγχολικό σάουντρακ του Γάλλου Γιαν Τίερσεν (Αμελί) και μακριά από κάθε είδους δογματικές ιδεολογικές τοποθετήσεις περί πολιτικής, το *Αντίο, Λένιν* δεν είναι ένα παρωχημένο μάθημα ιστορίας για την κατάρρευση του υπαρκτού σοσιαλισμού. Η καρδιά του χτυπάει στις μικρές ανθρώπινες στιγμές, στη δύναμη της αγάπης και στις όμορφες ψευδαισθήσεις που γλυκαίνουν τη ζωή μας. Στα όμορφα ψέματα που πολλές φορές είναι προτιμότερα από την αλήθεια που καταστρέφει.

Τζένη Παυλίδου

Goodbye Lenin!

το πρόσωπο του μήνα Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιόπης

Wolfgang Becker Αποχαιρετώντας τον Λένιν

Ο γερμανός σκηνοθέτης του *Goodbye Lenin!* γεννημένος το 1954 ξεκίνησε να εργάζεται σαν οπερατέρ. Με την πρώτη του ταινία κέρδισε αρκετά βραβεία μεταξύ αυτών και από το Φεστιβάλ του Λοκάρνο στα 1988. Έχει ασχοληθεί επίσης με ντοκιμαντέρ.

Πώς ξεκίνησε η ιδέα της ταινίας *Goodbye Lenin!*; Φαίνεται να υιοθετείτε τη ματιά της Ανατολικής Γερμανίας. Είστε ανατολικογερμανός;

Και οι δύο μας ο σεναριογράφος που είχε την ιδέα κι εγώ είμαστε από τη Δυτική Γερμανία. Εκείνος ζει στην Κολόνια στην περιοχή του Ρήνου όπου δεν ενδιαφέρεται πολύ ο κόσμος για τα όσα συμβαίνουν στο Βερολίνο. Προσωπικά, είχα κάποιες εμπειρίες με την Ανατολική Γερμανία, ήμουν σχετικά συχνά στο Ανατολικό Βερολίνο. Ξεκίνησα να κάνω ταινίες ενώ σπούδαζα κάτι τελείως διαφορετικό το οποίο ήταν ιστορία και γερμανική φιλοσοφία. Τότε έβρισκα καλή και φτηνή γερμανική λογοτεχνία στο Ανατολικό Βερολίνο επειδή είχαν όλους του κλασικούς συγγραφείς, για παράδειγμα ένα μυθιστόρημα του Σίλερ μπορούσες να το βρεις στο 1/10 της τιμής. Γνώριζα μερικούς ανθρώπους εκεί, επίσης γνώριζα το κλίμα αυτής της χώρας, τη μυρωδιά και όλα τα πράγματα που είχε και μ' ενδιέφεραν. Έτσι δεν τη νιώθω πολύ μακριά μου εκείνη την περίοδο. Όταν τελειώσαμε το σενάριο όποιος το διάβαζε σκεφτόταν: αυτοί οι δύο τύποι που το έγραψαν πρέπει να είναι από την Ανατολική Γερμανία. Όταν μάθαιναν πως είμαστε από τη Δύση μερικοί από αυτούς εξέφρασαν αμφιβολίες για το αν είναι τα πάντα σωστά.

Πώς δουλέψατε στο θέμα της επιλογής των ηθοποιών;

Ήθελα για παράδειγμα στην περίπτωση του αγοριού να είναι έτσι ο ηθοποιός ώστε από την πρώτη στιγμή να γίνεται αντιληπτό πως κάνει τα πάντα για τη μητέρα του χωρίς καμία αμφιβολία. Μου πήρε πολύ χρόνο μέχρι να τους βρω. Ο πρώτος χαρακτήρας στη σειρά ήταν ο Άλφρεντ, μετά έπρεπε να βρω τη μητέρα, την αδελφή και τους γύρω. Έψαχνα αποκλειστικά στο Ανατολικό Βερολίνο επειδή μ' ενδιέφερε η γλώσσα και η προφορά τους. Είναι πολύ τυπική η διαφορά. Μη βρίσκοντας λύση άρχισα να ασχολούμαι και με ηθοποιούς από την πρώην δυτική Γερμανία. Οι δύο ηθοποιοί η μητέρα και ο γιος είχαν δουλέψει στο παρελθόν σε μια τηλεοπτική σειρά, γνωρίζονταν μεταξύ τους, έτσι τα πράγματα ήταν τέλεια. Κάτι ανάλογο συνέβη και με τους υπόλοιπους έτσι δημιουργήθηκε μια δεμένη ομάδα.

Κάνετε παιχνίδι με την ιστορία. Δείχνετε πόσο μπορούν να παραφράζονται τα γεγονότα από τα μέσα επικοινωνίας. Κάθε ταινία μυθοπλασίας είναι ένα ψέμα, αν και μπορεί να πει μια αληθινή ιστορία, είναι ένα ψέμα. Κάποιος φίλος λέει πως «μια ταινία μυθοπλασίας είναι 24 ψέματα το δευτερόλεπτο». Αν δείξεις στο κοινό το πως λειτουργεί το να φτιάξεις ένα ψέμα, αυτό γίνεται πολύ αστείο. Δεν φτιάξαμε τίποτα από το υλικό αναμετάδοσης ειδήσεων που χρησιμοποιείται στην ταινία, απλά βασιστήκαμε σε αρχαιολογικά υλικά. Επεμβήκαμε λίγο στο μοντάζ και λίγο στα σχόλια και παρουσιάσαμε μια τελείως διαφορετική εκδοχή της γερμανικής ιστορίας. Το ψέμα βγαίνει από μόνο του ίσως θα πρέπει να υποπτευθούμε το ίδιο το αρχαιολογικό υλικό, ίσως αυτά από μόνα τους δεν ήταν αληθινά. Έτσι είναι καλό να μην πιστεύουμε όλα όσα βλέπουμε στη τηλεόραση. Μπορούμε να χειραγωγήσουμε κόσμο μέσα από τις ειδήσεις κι αυτό συμβαίνει καθημερινά. Για παράδειγμα τα όσα βλέπουμε στη τηλεόραση σε σχέση με τον πόλεμο στο Ιράκ είναι απλά ένα μέρος της αλήθειας.

Πώς μπορούμε να γλιτώσουμε από αυτή τη χειραγωγήση;

Όταν βλέπεις μια ταινία μυθοπλασίας επίσης χειραγωγείται· απλά είναι επικίνδυνο ή συμβαίνει μονάχα για λόγους διασκέδασης; Πρώτα πρέπει να κάνουμε αυτό το διαχωρισμό. Αν μας λέν ψέματα επειδή θέλουν ν' αλλοήσουν την άποψή μας τότε πρέπει να λάβουμε τα μέτρα μας. Ίσως θα έχετε ακούσει για σχέδια στις ΗΠΑ να φτιάξουν ψεύτικες ιστορίες, κυκλοφόρησε στον τύπο, έγιναν κάποιες διαμαρτυρίες και κρύφτηκε το γεγονός αλλά η ιδέα είναι εκεί και θα το κάνουν. Αυτό είναι μέρος της εργασίας των μυστικών υπηρεσιών ενός κράτους· ένας από τους κύριους σκοπούς τους είναι η παραπληροφόρηση, το να παρουσιάσουν ιστορίες που ποτέ δεν συνέβησαν. Είδα ένα ντοκιμαντέρ με τον τίτλο *Πώς να πουλήσετε έναν πόλεμο*; όπου φαίνεται πως προσπάθησαν να προκαλέσουν την υποστήριξη των ΗΠΑ στον πρώτο πόλεμο στο Ιράκ. Εμφάνισαν την ιστορία του Κουβέιτ. Έστησαν μια ιστορία με παιδικά που είχαν κακοποιηθεί, ήταν μια νέα γυναίκα η οποία υποκρινόταν τη μάνα, ήταν η κόρη του κουβανού πρέσβη στον Καναδά, μίσθωσαν μια εταιρία η οποία έκανε διαφημίσεις στην τηλεόραση, έγραψαν την ιστορία... Και αυτή η κοπέλα έ-

«Για μένα ήταν πολύ πιο δύσκολο το να αφηγηθώ τη συναισθηματική ιστορία μιας γυναίκας επειδή είμαι άντρας παρά το να πω ως δυτικός μια ιστορία που έχει σχέση με τους πρώην ανατολικογερμανούς.»»

λεγε καθαρά ψέματα στον αμερικανό γερουσιαστή! Αυτή η ιστορία παίχτηκε σε όλα τα κανάλια των ΗΠΑ και ο κόσμος φυσικά θα έλεγε πως αυτοί οι άνθρωποι στο Ιράκ είναι χειρότεροι από τέρατα: σκοτώνουν μωρά. Έτσι αλλοήξε η διάθεση της κοινής γνώμης. Για το πως να πούλησεις έναν πόλεμο: απλά χρειάζεται παραπληροφόρηση. Θα μπορούσε μια ταινία με παρόμοιο θέμα να έχει γίνει πριν από 10 χρόνια; Αμφιβάλλω. Αν και ο σεναριογράφος λέει πως είχε την ιδέα του σεναρίου 2-3 χρόνια μετά την επανένωση των Γερμανιών, χωρίς όμως να τη γράψει. Είναι σαν το κρασί που χρειάζεται να μείνει στο βαρέλι για λίγο καιρό για να γίνει καλύτερο. Ακριβώς μετά την ευφορία της επανένωσης, πέρασε ένα διάστημα μεγάλου άγχους επειδή όλοι κατάλαβαν πως θα κόστιζε πολλά χρήματα. Η δύση δεν είναι μονάχα χρυσός... όλα τα θέματα στα νέα είχαν σαν επικεφαλίδα την επανένωση και ο κόσμος δεν ήθελε να την ακούει πια. Τελειοταία ένα θέμα που κυκλοφορεί πολύ στις ειδήσεις είναι η ανεργία, δεν είναι όμως καλό για μια ταινία μυθοπλασίας. Ίσως να είναι η 11η Σεπτεμβρίου και το πως επηρέασε τον κόσμο.

Αγιοργίτικο Μπουτάρη

Η τέχνη του κόκκινου

Η τέχνη του κόκκινου αποκαλύπτεται στο Αγιοργίτικο Μπουτάρη. Από την οινοποιητική εταιρία που ανέδειξε το ελληνικό κόκκινο κρασί. Οι επιλεγμένοι ορεινοί αμπελώνες της Νεμέας και η ωρίμανσή του σε δρύινο βαρέλι του χαρίζουν το έντονο χρώμα του, την ισορροπία και το πλούσιο αρωματικό μπουκέτο του. Οι συνεχείς βραβεύσεις του σε διεθνείς διαγωνισμούς δικαιώνουν τους δημιουργούς του αλλά και τους λάτρεις του. Αγιοργίτικο Μπουτάρη. Αυθεντικό έργο της τέχνης του κόκκινου.

BOUTARI
ΠΕΜΠΤΗ ΓΕΝΕΑΣ

www.boutari.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ 43^{ου}
ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
www.filmfestival.gr

«Μία ταινία θα έπρεπε να είναι όπως μία πέτρα σε ένα παπούτσι»

Dogville:

Η Αμερική πάνω σε μια κιμωλία

Ενα κλειστό στούντιο, ένα μαύρο πάτωμα σηραδεμένο με γραμμές από κιμωλία, λίγα έπιπλα διάσπαρτα στο χώρο, ψηφιακές κάμερες, η Νικόλ Κίντμαν, η Αμερική του '30, ο Μπρεχτ, ο Νίκολας Νίκλεμπι, οι τηλεοπτικές θεατρικές παραγωγές των '70ς, η Καζαμπλάνκα... Αλλιώς και *Dogville*, το σκληρό κι εκδικητικό παραμύθι του δαιμόνιου Λαρς Φον Τρίερ, πρώτο μέρος της αμερικάνικης τριλογίας του *US and I* (θα ακολουθήσουν το *Manderlay* και το *Washington*), το οποίο θα δούμε πολύ σύντομα στις αίθουσες. Τι συνέβαινε στο μυαλό του μεγαλοφυούς Δανού όταν έστηνε το τελευταίο του τολμηρό πείραμα;

Συνέβη στο Dogville: Μια πανέμορφη φυγιά, η Γκρέις, κυνηγημένη από μια ομάδα γκάνγκστερ, φτάνει στην απομονωμένη πόλη του Dogville, κάπου στα Βραχώδη Όρη. Με την υποστήριξη του Τομ, αυτοδιοριζόμενου ως εκπαιδευτή των κατοίκων, η μικρή κοινότητα δέχεται να της προσφέρει καταφύγιο και σε αντάλλαγμα αυτή τους προσφέρει εργασία. Η καλοσύνη τους εξατμίζεται πολύ γρήγορα όταν αρχίζουν να ζητάνε και άλλες ανταμοιβές για τη σιωπή τους. Όμως η Γκρέις έχει ένα επικίνδυνο μυστικό που θα κάνει τους «σωτήρες» της να μετανιώσουν τη στιγμή που της έτριξαν τα δόντια.

Κοίτα πως έρχεται η έμπνευση: «Αν' όσο θυμάμαι, ούτε αυτοί είχαν επισκεφτεί στην Καζαμπλάνκα όταν γύρισαν την *Καζαμπλάνκα*». Αυτή ήταν η πρώτη σκέψη του Τρίερ όταν μια ομάδα αμερικανών δημοσιογράφων στις Κάνες (την εποχή που το *Χορεύοντας στο σκοτάδι* αγκάλιαζε το Χρυσό Φοίνικα) του καταμαρτυρούσαν ότι έκανε μια ταινία για την Αμερική χωρίς να την έχει επισκεφτεί ποτέ. Η δεύτερη σκέψη του πεισματάρη Δανού ήταν να τους μπει στο μάτι κάνοντας ακόμα περισσότερες ταινίες για τη χώρα τους. «Αυτό ήταν το πρώτο στοιχείο. Μετά άκουσα τη Τζένη των Πειρατών' από την Όπερα της Πεντάρας' του Μπρεχτ, ένα πολύ δυνατό τραγούδι που είχε ένα θέμα εκδίκησης το οποίο μου άρεσε πάρα πολύ».

You've got the power: «Η ιδέα πίσω από τη μεταχείριση της Γκρέις στα χέρια των κατοίκων ήταν πως αν παρουσιάσεις τον εαυτό σου στους άλλους σαν δώρο, αυτό είναι επικίνδυνο. Η δύναμη που έχουν οι άνθρωποι πάνω σε ένα άτομο τους διαφθείρει. Αν χαρίζεις τον εαυτό σου, δεν θα ληστυργήσει ποτέ. Πρέπει να έχεις κάποια όρια. Νομίζω πως οι άνθρωποι του του *Dogville* ήταν εντάξει μέχρι τη στιγμή που ήρθε η Γκρέις όπως είμαι σίγουρος πως η Αμερική θα ήταν μια πανέμορφη χώρα αν δεν υπήρχε κανείς εκεί παρά μόνο εκατομμυριοῦχοι που παίζουν γκολφ. Θα ήταν μια υπέροχη, ειρηνική κοινωνία αλλά δεν είναι έτσι, όπως μου ήενε. Δυστυχώς υπάρχουν πολλοί losers κι εκεί»

Τι να το κάνεις το σκηνοτικό: «Με ενέπνευσε επίσης ο Μπρεχτ και το πολύ απλό και απέρριτο είδος θεάτρου που έκανε. Η θεωρία μου είναι πως ξεκινάς πολύ γρήγορα ότι δεν υπάρχουν σπίτια ή σιτιδήποτε. Αυτό σε κάνει να εφεύρεις την πόλη για σένα αλλά πιο σημαντικό σε κάνει να ζουμάρεις στους ανθρώπους. Τα σπίτια δεν υπάρχουν για να σε αποσπάσουν και μετά από κάποια ώρα δεν λείπουν σε κανέναν λόγω της συμφωνίας που έχεις κάνει με το κοινό ότι δε θα 'φτάσουν ποτέ».

Γιατί η Νικόλ Κίντμαν; «Είχε πει πως ήθελε να δουλέψει μαζί μου έγραφα το ρόλο της Γκρέις γι' αυτήν ή καλύτερα για την εικόνα που είχα γι' αυτήν. Ανακάλυψα πως είναι μια πάρα πολύ καλή ηθοποιός. Ήταν ενδιαφέρον να πάρω κάποιον που είχε περισσότερο κάνει ψυχρούς χαρακτήρες και να την αφήσω να κάνει κάτι άλλο. Και φυσικά είναι πρόκληση να πάρεις μια σταρ του Χόλιγουντ και να την βάλεις να σε ένα τέτοιο φιλμ. Μπορεί να μας δώσει ένα διαφορετικό κοινό που αλλιώς δε θα είχαμε, αρκεί να μη τρομάξουν από το γεγονός πως στην ταινία δεν είναι υπάρχει τίποτα άλλο από ένα πάτωμα με ηθοποιούς επάνω του.»

Με μέτρο το στυλ: Όταν ήμουν νεότερος, πιθανότατα θα πίστευα πως οι ταινίες που βγαίνουν από υπολογιστές είναι φανταστικές. Τώρα που είμαι μεγάλος, πρέπει να είμαι πιο δύσκολος. Γι' αυτό άρχισα να επιστρέφω στις παλιές αρετές και αξίες. Αν είσαι αρκετά επίμονος, τότε το καθετί μπορεί να έχει τη δική του αισθητική. Υπάρχει ένα όριο στο πόσο ωραίο μπορεί να δείχνει ένα φιλμ. Αν είναι υπερβολικά ωραίο, θέλω να κάνω εμετό. Το βλέπω κάπως σαν να παρακολουθείς ένα μάγο. Όταν ο μάγος κάνει μικρά truc, με νομίσματα για παράδειγμα, εντυπωσιάζεσαι απόλυτα. Αλλά όταν μετακινεί τον Πύργο του Αιφελ, μετά ήες, «Και τι έγινε;»

Που πας χωρίς εξομολόγηση: Ναι είναι αλήθεια. Σε όλη τη διάρκεια των γυρισμάτων, ο Τρίερ είχε δώσει εντολή να τοποθετηθούν έξω από το στούντιο «θάλαμοι εξομολόγησης» —«Boxes of truth»— στα οποία τόσο ο ίδιος όσο και οι ηθοποιοί του έμπαιναν για να εκτονωθούν μετά από ατέλειωτες ώρες απομόνωσης που απαιτούσαν οι «σχιζοφρενικές» μέθοδοι εργασίας του σκηνοθέτη. Πατώντας ένα κουμπί έθεταν σε λειτουργία μια κάμερα και ενώπιον της μιλούσαν, γελούσαν, τραγουδούσαν, εξομολογούνταν τους φόβους και τα άγχη τους. Το υλικό αυτό περιλαμβάνεται στο ντοκιμαντέρ *Dogville Confession* με το making of της ταινίας.

ΕΙΚΟΝΕΣ & ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Επιμέλεια: Δημήτρης Μπάμπας (dimitris01@mail.gr)

ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ...

Ένας θεατής παρακολουθεί την τελευταία παράσταση ενός κινηματογράφου. Στην οθόνη προβάλλεται η κλασική ταινία *Dragon Inn*, μια από τις μεγαλύτερες επιτυχίες στην Νοτιοανατολική Ασία και ένα από τα αριστουργήματα του σκηνοθέτη της, King Hu (1932-1997).

Η τελευταία ταινία του Tsai Ming-Liang που προβλήθηκε στην Βενετία έχει τον τίτλο *Goodbye Dragon Inn* και είναι ένας αποχαιρετισμός στις τελετουργίες της κινηματογραφικής αίθουσας, στην κρυφή ζωή της και στους ενοίκους της, δηλαδή τους θεατές.

Φόρος τιμής όμως και στον King Hu: «Είδα την ταινία όταν ήμουν 11 χρόνων. Αν' όλες τις ταινίες πολεμικών τεχνών που είδα αυτή ήταν η πιο εντυπωσιακή», θυμάται ο Tsai.

Ενταγμένος μέσα στο σύστημα των στούντιο ο King Hu σκηνοθέτησε ταινίες ορόσημο για τον κινηματογράφο της Νοτιοανατολικής Ασίας. Όρισε το είδος της ταινίας πολεμικών τεχνών με τον ίδιο τρόπο που ο John Ford όρισε το γουέστερν. Μπήκε στην βιομηχανία του σινεμά αρχικά ως ηθοποιός και σεναριογράφος και αργότερα ως σκηνοθέτης. *Come drink with me* (1966), *A Touch of Zen* (1970, μεγάλο τεχνικό βραβείο στις Κάνες), *The Valiant Ones* (1974) και φυσικά το *Dragon Inn* (1967) είναι κάποιες από τις επιτυχίες του.

«Στην καρδιά μου ο King Hu είναι ένας δάσκαλος» δηλώνει ο Tsai. Ένα κρυφό νήμα συνδέει τον King Hu και το Tsai Ming-Liang. Ο *Miao Tien*, ηθοποιός που υποδύεται πάντα τον πατέρα στις ταινίες του Tsai, έπαιζε ρόλους κακού στις ταινίες του Hu.

Data: Stephen Teo, "Hong Kong Cinema: The Extra Dimensions", BFI, Λονδίνο 1997. *A touch of Zen*, DVD περιοχής 3 (με αγγλικούς υπότιτλους). *Come drink with me*, DVD περιοχής 1 (με αγγλικούς υπότιτλους).

Andrey Zvyagintsev (Novosibirsk, 1964). Σπούδασε υποκριτική στο Πανεπιστήμιο της Μόσχας. Εργάστηκε ως ηθοποιός. Το 2000 σκηνοθετεί μια μικρού μήκους ταινία. Η πρώτη του ταινία *The Return* υπήρξε το μήλο της έριδος για τα Φεστιβάλ Λοκάρνο και Βενετίας. Πρώτο βραβείο στο Φεστιβάλ Βενετίας και ένα από τα εντυπωσιακότερα ντεμπούτο των τελευταίων χρόνων. Τρία πρόσωπα: δύο γιοι και ο πατέρας που ξαφνικά επιστρέφει. Ένας χώρος: ένα έρημο νησί. Οι εντάσεις στην δραματική ηλικία κρατούν αμείωτο το ενδιαφέρον του θεατή για τα 105 λεπτά που διαρκεί η ταινία. «Η ταινία είναι μια μυθολογική ματιά στην ανθρώπινη ζωή», δηλώνει για τις βαθύτερες των προθέσεων του. Ο θάνατος ως φάντασμα ρίχνει βαριά την σκιά του στην ταινία. Όχι μόνο στις εικόνες αλλά και στην πραγματικότητα: ο 15χρόνος ηθοποιός και ταλαντούχος μουσικός Vladimir Garin πέθανε λίγο πριν την ολοκλήρωση της ταινίας.

Data: <http://www.Corriere.it>

Manish Jha (Bihar, 1978). «Μεγάλησσε σε μια επαρχία όπου ο ηλεκτρισμός ήρθε μόλις πρόσφατα, και όπου συνέβαιναν διαρκώς βίαιες συγκρούσεις για ηλίθιους λόγους». Σπούδασε Αγγλική φιλοσοφία στο πανεπιστήμιο του Νέου Δελχί. Εργάστηκε σε τηλεοπτικά σίριαλ ως βοηθός σκηνοθέτης. Όταν βαρέθηκε τις τηλεοπτικές σαπουνόπηρες αποφάσισε να ασχοληθεί με την σκηνοθεσία και η πρώτη του μικρού μήκους βραβεύτηκε στις Κάνες (2002). Ενημερωμένος από τους Ιρανοὺς Jafar Panahi, Majid Majidi και Abbas Kiarostami γυρίζει την *Matrubhoomi* (Ένα έθνος χωρίς γυναίκες) μια καταγγελία για τη θέση της γυναίκας στην Ινδική κοινωνία. Μια κατάσταση αρκετά κοινή σε Ασιατικές χώρες όπως η Ινδία ή η Κίνα, όπου στις γεννήσεις προτιμώνται τα αγόρια από τα κορίτσια. Τα φωτεινά χρώματα και εύθυμοι τόνοι δίνουν την θέση τους στη σκοτεινή ατμόσφαιρα μιας αληθινής τραγωδίας. «Μια κοινωνία χωρίς γυναίκες είναι μια κοινωνία χωρίς ελπίδα», σχολιάζει.

Data: <http://sicvenezia.com/>

Salvatore Mereu (Dorgali, 1965). Σπουδές κινηματογράφου στα Πανεπιστήμια Μπολόνιας και Ρώμης. Εργάζεται ως καθηγητής. Στη πρώτη του ταινία *Ballo a tre passi* χαρτογραφεί το ανθρώπινο τοπίο με φόντο τη Σαρδηνία. Οι ηθοποιοί μιλούν την τοπική διάλεκτο, η ηλιοψηφία τους είναι ερασιτέχνες ενώ ο τόπος των γυρισμάτων είναι το μέρος όπου μεγάλωσε, έζησε και ζει. «Έκανα μια έρευνα για το εθνογραφικό περιφερειακό ινστιτούτο όταν συνάντησα μια ομάδα παιδιών που έτρεχαν να δουν, για πρώτη φορά, την θάλασσα». Τέσσερις ιστορίες —μια για κάθε εποχή του χρόνου— μια ομάδα παιδιών που πηγαίνουν στην θάλασσα, η ερωτική σχέση ανάμεσα σ' ένα βοσκό και μια τουρίστρια, η επιστροφή μιας καλόγριας (στον ρόλο η γοητευτική Yael Abecassis) στο χωριό της, το τελευταίο γεύμα ενός ηλικιωμένου μουσικού. Ο ενθουσιασμός της παιδικής ηλικίας, τα αισθήματα του έρωτα, η σχέση ανθρώπου χώρου, η πικρή αίσθηση του τέλους, δίνουν τον τόνο.

Data: <http://www.unionesarda.it/>

Celina Murga (Parana, 1973). Οι συνήθειες σπουδές στο Universidad del cine στο Μπουένος Άιρες. Βοηθός σκηνοθέτης σε ταινίες του Juan Villegas (*Sabado*) και Ariel Rotter (*Solo por hoy*). Στην πρώτη ταινία με τίτλο *Ana y los otros* κλέβει τις εντυπώσεις. Βραβείο στο φεστιβάλ του Μπουένος Άιρες (πρόεδρος της επιτροπής ο Μιχάλης Δημόπουλος) και ειδική μνεία στην Βενετία. Μια νεαρή κοπέλα επιστρέφει στην πόλη καταγωγής της. Οι αναμνήσεις την κατακλύζουν και οι μνημες από τους παλιούς έρωτες επιστρέφουν. Το ύφος του Eric Rohmer, και η όξι και τόσο άσκητη περιήληψη της πρωταγωνίστριας Camila Toker ορίζουν το τελικό αποτέλεσμα. «Η Άννα της ταινίας και εγώ έχουμε ένα κοινό: και οι δύο μας φύγαμε. Η φυγή από την πόλη καταγωγής μου μου επέτρεψε να έχω ένα βλέμμα διαφορετικό από κάποιον που μένει συνεχώς εκεί, αλλά και από αυτό ενός ξένου», επισημαίνει.

Data: ειδική έκδοση της 18η Settimana internazionale della critica, Φεστιβάλ Βενετίας 2003.

ΕΒΔΟΜΑΔΑ INGMAR BERGMAN

Οι άγριες φράουλες Smultronstället

Σενάριο: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν. Φωτογραφία: Γκούναρ Φίσερ. Μουσική: Γκότε Λόβεν. Ηθοποιοί: Βίκτορ Σγιόστρομ, Γκούναρ Μπγιόρνστραντ, Ίνγκριντ Τούλιν, Μπίμπι Άντερσον. 1957. Διάρκεια: 91'

Η ταινία ξεκινά μ' έναν φοβερό εφιάλτη, όπου ο γηραιός καθηγητής Ιατρικής ο οποίος πρόκειται να τιμηθεί από την Ακαδημία για την προσφορά του στην επιστήμη βλέπει, σ' ένα φέρετρο που πέφτει από μια νεκροφόρα και ανοίγει μπροστά του, τον εαυτό του νεκρό ενώ ένα ρολόι, χωρίς δείκτες, «δείχνει» την ώρα του Θανάτου.

Ταινία δύο κινηματογραφικών χρόνων (αφού το μέλλον, ως ύστατο σύνορο της ύπαρξης ορίζεται με σαφήνεια από την αρχική σκηνή), *Οι άγριες φράουλες* του 39χρονου τότε Ίνγκμαρ Μπέργκμαν, είναι ο απολογισμός μιας ολόκληρης ζωής. Ο ηλικιωμένος άνδρας (έξοχα ερμηνευμένος από τον μεγάλο σκηνοθέτη της εποχής του βωβού Βίκτορ Σγιόστρομ), ο οποίος στο βωμό της επιτυχίας και της καταξίωσης, θυσιάσε την χαρά της ζωής και τους χυμούς του έρωτα, στεγνώνοντας την ψυχή του, κάνει το τελευταίο του ταξίδι και ταυτόχρονα ξαναζεί τη ζωή του: κατακωνιασμένες αναμνήσεις, γεύσεις από φράουλες του δάσους, ήχοι από την άλλη όχθη του καιρού, βλέμματα λησμονημένα, μυρωδιές αποξηραμένων λουλουδιών, απτικές μνήμες σωμάτων «που τόσο παράξενα λιγότεψαν μες' τη ζωή μας», ζωντανεύουν εισβάλλοντας στην καρδιά του καθηγητή, του αποκαλύπτουν το όνειρο μιας άλλης ζωής, τον συντροφεύουν και τον βοηθούν να συμφιλιωθεί με το φόβο του θανάτου.

Αθάνατο και διαχρονικό αριστούργημα με «κρατημένο στασιδί» ανάμεσα στις 10 καλύτερες ταινίες της ιστορίας του κινηματογράφου, *Οι άγριες φράουλες* μιλούν για το «μεγάλο εχθρό» κινηματογραφώντας την ζωή και τίποτα άλλο.

Θωμάς Λινάρας

Περσόνα Persona

Σενάριο: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν. Φωτογραφία: Σβεν Νίκβιστ. Μουσική: Λαρς Γιόχαν Βέρλε. Ηθοποιοί: Μπίμπι Άντερσον, Λιβ Ούλμαν, Μαργκαρέτα Κρουκ, Γκούναρ Μπγιόρνστραντ, Γιόργκεν Λίντστρομ. 1966. Διάρκεια: 83'

Αποτελώντας την καλύτερη απόδειξη της ρήσης του Ασκηνοθέτη – «*Το ανθρώπινο πρόσωπο είναι το μεγάλο θέμα του σινεμά. Τα πάντα βρίσκονται εκεί*»–, η *Persona* είναι αναμφίβολα η πιο τολμηρή στη φόρμα ταινία του.

Καταγραφή της συνάντησης δύο ιδιαίτερων προσώπων – μιας ηθοποιού που χάνει την ομιλία της και της νεαρής νοσοκόμας με το όνομα Άλμα (ψυχή στα ισπανικά)–, η αφηγηματική γραμμή συντίθεται από τη διαπάλη και τη σύγκρουση ανάμεσα σ' αυτές τις δύο προσωπικότητες. Οι αισθητικές επιλογές του σκηνοθέτη – αναμφίβολα εντυπωσιακά μινιμαλιστικές–, αρχίζουν και ολοκληρώνονται στη χρήση των γκρο πλαν που απεικονίζουν είτε το πρόσωπο της μεγαλύτερης σε ηλικία ηθοποιού είτε το πρόσωπο της νεαρότερης νοσοκόμας. Σ' αυτή τη ταινία ο τίτλος υποδεικνύει στον θεατή το θέμα της: όχι χαρακτήρες που υπόκεινται στους άγραφους νόμους της δραματικής πλοκής αλλά περσόνες, προσωπικότητες, ταυτότητες – αυτές πρωταγωνιστούν στην ταινία. Καθώς το πρόσωπο είναι η μάσκα της ψυχής, αυτό που παρακολουθούμε είναι ο ανηλεής αγώνας, μια πάλη χωρίς όρια για την ολοκληρωτική κατάκτηση της μια persona από την άλλη. Τα πρόσωπα είναι το πεδίο μιας μάχης και η σκληρότητα, η βαναυσότητα, η απογοήτευση, η άρνηση, η μετάνοια είναι τα επεισόδια της. Βλέπουμε δύο ταυτότητες να διαλύονται και να σχηματίζονται ξανά. Η ομοιότητα των μορφών και το εμβληματικό πλάνο όπου τα δύο πρόσωπα συγχωνεύονται, συμπυκνώνει ίσως τον πυρήνα της σκηνοθετικής προβληματικής. Κουρασμένη από το βάρος της ύπαρξης η μια γυναίκα αγωνίζεται να απελευθερωθεί, να κατακτήσει, να διεκδικήσει μια άλλη ταυτότητα. Είναι ίσως γι' αυτό που το δίπολο αυτών των προσώπων μοιάζουν ως οι δύο όψεις της ίδιας ανήσυχης και ανικανοποίητης ψυχής.

Δημήτρης Μπάμπας

Κραυγές και ψίθυροι Viskningar och rop

Σενάριο: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν. Φωτογραφία: Σβεν Νίκβιστ. Αφήγηση: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν. Ηθοποιοί: Χάριετ Άντερσον, Κάρι Σίλβαν, Ίνγκριντ Τούλιν, Λιβ Ούλμαν, Άντερς Εκ, Ίνγκα Γκιλ, Λένα Μπέργκμαν. 1973. Διάρκεια: 87'

Η «κόκκινη» ταινία του Μπέργκμαν είναι ένα μεγαλειώδες έργο απ' όποια πλευρά κι αν το δει κανείς. Στην εποχή της, παρά την εισπρακτική της επιτυχία, εκτιμήθηκε κυρίως για την εικαστική της διάσταση (Όσκαρ φωτογραφίας) και τις ερμηνείες κάποιων ηθοποιών της, αν και αποτελεί πλέον ιστορικό υπόδειγμα υψηλής αισθητικής στη χρήση των ήχων, της σιωπής και της (ελάχιστης) μουσικής. Το μεγαλείο της όμως συνίσταται στον τρόπο που αντι-παραθέτει στις στιγμές και τις πράξεις της βασικής πλοκής (το χρονικό αναμνηστικό του θανάτου της Άγκνες) μερικές άλλες πράξεις (αναδρομές ή παράλληλα συμβάντα) που διευρύνουν το θέμα του ατομικού, βιολογικού θανάτου μέχρι τα αχανή όρια της θνητότητας όλων των ανθρώπινων πραγμάτων (των σχέσεων αγάπης, των προσδοκιών της νιότης, του ερωτικού πάθους, της ευτυχίας στην οικογενειακή κατοικία κ.ά.). Είναι εκπληκτική η σκηνή της αρχής που η Άγκνες ξυπνάει με πνιχτές κραυγές πόνου, μετά τους χτύπους των ρολογιών, και γράφει στο ημερολόγιό της, με την πένα της να γρατσουνάει το χαρτί εκκωφαντικά μες στη σιωπή: «*Είναι Δευτέρα, νωρίς το πρωί, και πονάω*». Είναι αριστοτεχνική, από κάθε άποψη, η σκηνή που η υπηρέτρια, η Άννα, γυμνώνει το στήθος και παίρνει αγκαλιά την Άγκνες σαν νάναι μωρό και συνάμα ένα ερωτικό σώμα που υποφέρει από πυρετό. Είναι συγκλονιστική, μοναδική, η σκηνή που η Άγκνες μετά από μια κρίση δύσπνοιας ψυχορραγεί, μετά πρεμεί, κοιτάει το φως και πεθαίνει. Αλλά είναι εξίσου σημαντικές, κορυφαίες στιγμές στην ιστορία της κινηματογραφικής έκφρασης, οι σκηνές που η Κάριν αυτοτραυματίζεται στα γεννητικά της όργανα, που ο οικογενειακός γιατρός και πρώην εραστής της Μαρίας της κάνει μια φυσιολογική ανάλυση μπροστά στον καθρέφτη, η σκηνή που η Κάριν και η Μαρία συμφιλιώνονται ερωτοτροπώντας σχεδόν και μιλώντας βουβά ή η σκηνή που η Άγκνες «ανασταίνεται». Μεγαλειώδες έργο, απ' όποια πλευρά κι αν το δεις. Χθες, σήμερα, αύριο.

Σωτήρης Ζήκος

CINEMYTHOMANIA ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ ΣΤΟΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης και ο Οργανισμός Προβολής του Ελληνικού Πολιτισμού (ΟΠΕΠ) πραγματοποιούν το αφιέρωμα

«*Cinemythomania: Οι Ελληνικοί Μύθοι στον Παγκόσμιο Κινηματογράφο*», ένα αφιέρωμα το οποίο εντάσσεται στις εκδηλώσεις της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας 2001 – 2004.

Πρόκειται για ένα αφιέρωμα – αναδρομή με ταινίες από την παγκόσμια ιστορία του κινηματογράφου που αναφέρονται στους αρχαίους ελληνικούς μύθους – είτε με τη μορφή «σενarioποίησης» τραγωδιών, είτε με ελεύθερη μεταφορά τους στη σύγχρονη εποχή, είτε με τη χρησιμοποίηση ελληνικών μυθολογικών αρχετύπων – οι οποίες θα προβληθούν σε πόλεις της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η παρουσίαση του προγράμματος θα ξεκινήσει τον Οκτώβριο του 2003 από την Αθήνα (17 – 30/10, Κινηματογράφος ΑΠΟΛΛΩΝ και GOETHE INSTITUT), θα συνεχίσει στη Θεσσαλονίκη (30/10 – 13/11, ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT – Αίθουσα

ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ) ενώ θα παρουσιαστεί επίσης στις τρεις ολυμπιακές πόλεις: Βόλος (31/10 – 6/11, Κινηματογραφική Αίθουσα ΚΤΙΡΙΟΥ ΠΑΛΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ), Πάτρα (24 – 30/10, Κινηματογράφος ELIT), Ηράκλειο (14 – 20/11, β' Αίθουσα Κινηματογράφου BITSENTZOS ΚΟΡΝΑΡΟΣ). Στη συνέ-

χεια, θα ταξιδέψει ως εκδήλωση της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας σε τρεις ευρωπαϊκές πόλεις: Βερολίνο (7-13/11, Κινηματογράφοι ARSENAL και TONINO), Μαδρίτη (16 – 22 Φεβρουαρίου 2004, CIRCULO DE BELLAS ARTES) και Λονδίνο (27 Φεβρουαρίου – 7 Μαρτίου 2004, RIVERSIDE STUDIOS), σε συνεργασία με το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού και με κάποιες από τις ταινιοθήκες που εδρεύουν σ' αυτές τις πόλεις.

Το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει 45 κινηματογραφικές ταινίες από τη διεθνή παραγωγή, 18 κινηματογραφημένες παραστάσεις αρχαίου δράματος – βασισμένες σε σύγχρονες «μεταγραφικές» απόπειρες του αρχαίου μύθου στο θεατρικό πεδίο – και κάποιες προβολές ταινιών videodance.

Το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης πρότεινε τη διοργάνωση του αφιερώματος στην Πολιτιστική Ολυμπιάδα, σε μια προσπάθεια να αναδειχθεί η σχέση ανάμεσα στο αρχαίο ελληνικό πνεύμα και στις σύγχρονες οπτικοακουστικές τέχνες, διερευνώντας το πως οι αξίες της Αρχαίας Ελλάδας και τα ηθώσια μυθολογικά της πρότυπα υπάρχουν και εμφανίζονται στην πιο σύγχρονη τέχνη, όπως είναι ο κινηματογράφος.

ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

RENAULT MEGANE

STAR CAR

Κέρδισε με 5 αστέρια την υψηλότερη διάκριση στα crash tests ασφαλείας του EURO NCAP και το προνόμιο να είναι το ασφαλέστερο αυτοκίνητο στην κατηγορία του. Συγχρόνως ανακηρύχθηκε "Αυτοκίνητο της χρονιάς 2003" από 58 δημοσιογράφους που εκπροσωπούν 22 Ευρωπαϊκές χώρες.

www.renault.gr

www.euroncap.com

Το Ασφαλέστερο στην κατηγορία του

Renault συνιστά eif

BBDO
ATHENS

Αυτοκίνητο της
χρονιάς 2003

Εκπομπές CO₂ (gr/km) 161 - 163, κατανάλωση (lt/100 km) εντός πόλης 8,8 - 9,1, εκτός πόλης 5,4 - 5,7, μικτός κύκλος 6,7 - 6,8

Ρωτήστε μας για το Κέντρο Ασφαλούς Οδήγησης SAFETRACK. Τηλ.: 210 - 9792625. Website: www.4tsafetrack.gr

